

Številka: 0910-3/2026-26

Datum: 18. maj 2026

Potres, ki je odprl staro rano

Potres leta 1998: poškodovane hiše, cerkve, ceste in gospodarska poslopja so pokazali, kako ranljiv je lahko stavbni fond v potresno aktivnem prostoru.

Škoda po furlanskem potresu, ki je v začetku maja 1976 z magnitudo približno 6,5 prizadel območje Furlanije in Posočja, je bila postopno odpravljena - z določenimi še vidnimi posledicami in strahom, ki je bil pri lokalnih prebivalcih še vedno prisoten, ko se je po dobrih 20 letih močno zatreslo znova, tokrat pretežno na slovenski strani.

Potres je 12. aprila 1998 prizadel severozahodni del Slovenije, zlasti območje Zgornjega Posočja. Glavni sunek z magnitudo okoli 5,6 je imel nadžarišče v bližini Bovca, čemur je sledilo več tisoč popotresnih sunkov, ki so trajali več mesecev. Kljub relativno zmerni magnitudi je potres povzročil precejšnjo materialno škodo, predvsem zaradi plitkega žarišča in občutljivega stavbnega fonda.

Boljša pripravljenost preprečila več žrtev

Najbolj prizadeta sta bila Bovec in Kobarid z okoliškimi vasi (Čezsoča, Drežnica, Lepena), kjer so bile poškodovane ali delno porušene številne stanovanjske hiše, gospodarska poslopja ter javna infrastruktura. Poškodbe so prizadele tudi kulturno dediščino, vključno s cerkvami in zgodovinskimi objekti. Skupna škoda je bila ocenjena na več sto milijonov takratnih slovenskih tolarjev, vendar je bilo - v primerjavi s potresom leta 1976 - število žrtev zelo nizko, kar gre pripisati boljši pripravljenosti in tudi času dogodka.

Obnova po potresu je bila v samostojni Sloveniji organizirana sistematično, s kombinacijo državnega financiranja, strokovnega nadzora in postopnega uvajanja protipotresnih standardov. Velik poudarek je bil na sanaciji obstoječih objektov in utrjevanju konstrukcij, manj pa na popolni nadomestni gradnji. Proces je trajal več let, ponekod tudi več kot desetletje, saj so morali usklajevati tehnične, finančne in lastniške vidike.

Vprašanje, ali je škoda v celoti sanirana, nima povsem enoznačnega odgovora. Večina neposrednih posledic potresa je bila odpravljena že v prvem desetletju po dogodku, infrastruktura in večina stanovanjskega fonda sta bili obnovljeni ali nadomeščeni. Kljub temu pa so nekatere starejše stavbe ostale le delno utrjene, določeni posegi pa niso v celoti dosegli sodobnih protipotresnih standardov. Poleg tega se je leta 2004 zgodil še en močnejši potres v istem območju, kar je dodatno obremenilo že sanirane objekte in podaljšalo proces celovite obnove.

Scenarij potresa danes: manj žrtev, večja škoda

Če bi potres podobne jakosti prizadel Posočje danes, bi bile posledice verjetno manj dramatične v smislu človeških žrtev, saj so standardi gradnje in pripravljenost služb zaščite in reševanja bistveno boljši. Vendar pa bi lahko bila gospodarska škoda še vedno velika ali celo večja. Razlogi za to so večja vrednost nepremičnin, razvita turistična infrastruktura v dolini Soče ter večja odvisnost od prometnih in energetskih povezav. Poleg neposredne škode na objektih bi pomembno vlogo igrali tudi posredni učinki, kot so izpad turizma, motnje v prometu in dolgotrajna sanacija plazov ter poškodovanih cest.

Potres v Posočju leta 1998 predstavlja pomemben mejnik v razvoju slovenske potresne varnosti. Pokazal je ranljivost obstoječega stavbnega fonda, hkrati pa spodbudil izboljšave v zakonodaji,

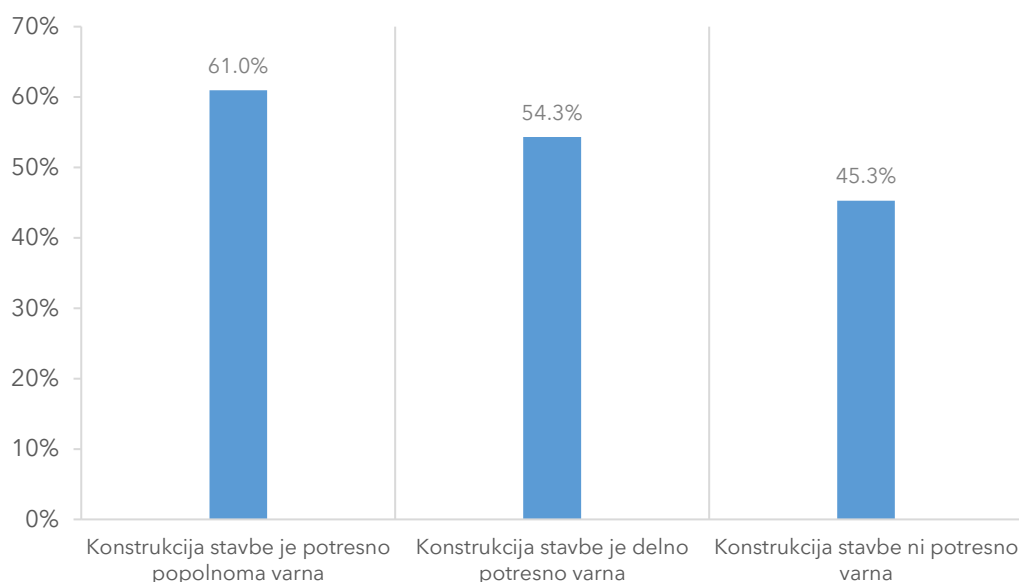
gradbeni praksi in sistemih zaščite, katerih učinki so ključni tudi za oceno morebitnih prihodnjih potresov.

Konstrukcija stavbe in zavarovanost

Kljub izkušnji s potresom v Furlaniji in Posočju stopnja zavarovanosti slovenskega stavbnega fonda od takrat ni bistveno narasla. Večina nepremičnin ostaja nezavarovanih, kar pomeni, da bi v primeru večjega potresa velik del bremena obnove padel na ramena posameznikov in države. Višja zavarovanost bi bila ključna za hitrejšo in učinkovitejšo obnovo - tako za posamezna gospodinjstva kot za celotno skupnost. Tam, kjer lastniki razpolagajo z zavarovalnim kritjem, je pot do normalnega življenja bistveno krajša.

Ena izmed zanimivih ugotovitev ankete AZN o potresnem zavarovanju se nanaša na povezavo med zavarovanostjo in zaznano potresno varnostjo stavbe. Potresno zavarovanje je najpogostejše med tistimi, ki svojo stavbo ocenjujejo kot potresno popolnoma varno (61 %), nekoliko nižje pri delno varni konstrukciji (54,3 %), najnižje pa pri tistih, ki menijo, da njihova stavba ni potresno varna (45,3 %). Ta vzorec je presenetljiv, saj bi intuitivno pričakovali ravno obratno - da bodo bolj ogroženi bolj motivirani za zavarovanje. Ena razlaga je vedenjske narave: previdnejši posamezniki pogosteje investirajo tako v varnejšo gradnjo kot v zavarovanje. Pri lastnikih manj varnih objektov pa je nižji delež zavarovanosti verjetno povezan tudi s slabšo finančno zmogljivostjo.

Slika: Delež zavarovanih glede na konstrukcijo stavbe

Vabljeni k branju prihodnjega prispevka, v katerem pišemo o uničujočem potresu v Posočju leta 1998. Glavni sunek z magnitudo okoli 5,6 je imel nadžarišče v bližini Bovca, čemur je sledilo več tisoč popotresnih sunkov, ki so trajali več mesecev.

Agencija za zavarovalni nadzor

KONTAKTI:

telefon: + 386 (1) 2528 600
telefaks: + 386 (1) 2528 630
e-mail: agencija@a-zn.si
www: <http://www.a-zn.si/>
Twitter: [@AZN_PR](https://twitter.com/AZN_PR)

O Agenciji za zavarovalni nadzor

Agencija je bila ustanovljena junija 2000 na podlagi Zakona o zavarovalništvu. Cilj državne nadzorne institucije na področju zavarovalništva je zmanjševanje in odpravljanje nepravilnosti v zavarovanju, varovanje interesov zavarovalcev in omogočanje delovanja zavarovalnega gospodarstva ter pozitivnega vplivanja le-tega na celotno gospodarstvo. Agencija je pri svojem delu neodvisna in samostojna.

**Družbeno
odgovoren
delodajalec**
Napredni certifikat H.3. 0014/2020 - NI

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega